

NYA REGLER FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

FAKTABLAD 10: ÖPPENHET OCH KORRUPTIONSBEKÄMPNING

- **Bättre garantier för sunda förfaranden:** Insyn garanterar korrekta och rättvisa förfaranden utan diskriminering. Intressekonflikter och olagliga affärsmetoder försvårar tilldelningen av kontrakt och en korrekt tillämpning av reglerna. Korruption inom offentlig upphandling kostar samhället cirka två miljarder euro om året. Det var alltså helt nödvändigt att stärka lagstiftningen. Begreppet **intressekonflikt** har nu definierats:
  - En intressekonflikt är en situation där den personal hos den upphandlande myndigheten som deltar i eller kan påverka resultatet av ett upphandlingsförfarande har ett direkt eller indirekt ekonomiskt eller personligt intresse som skulle kunna äventyra deras opartiskhet och oberoende.
  - Medlemsländerna ska förebygga, kartlägga och åtgärda intressekonflikter.
- I samband med **preliminära marknadsundersökningar** inför en upphandling kan myndigheterna behöva konsultera olika företag. Det kan leda till att de tillfrågade företagen favoriseras och att konkurrensen snedvrids. Reglerna för marknadsundersökningar har nu skärpts:
  - Den upphandlande myndigheten ska se till att samråd med företag inte snedvrider konkurrensen i den aktuella upphandlingen.
  - De tillfrågade företagen ska dela med sig av all information de fått i samband med samrådet till de andra deltagande företagen.
  - Man kan bara utesluta ett företag om det inte finns något annat sätt att garantera att principen om likabehandling efterlevs.
- **Skälen till uteslutning** av företag har skärpts och utvidgats. Utöver domar för bedrägeri och korruption finns det nu fler skäl till uteslutning:
  - Situationer där ett företag otillbörligt har påverkat kontraktstilldelningen.
  - Falska försäkringar under kontraktstilldelningen, oavsett om de gäller påståenden om att det inte finns några skäl till uteslutning eller försäkran om yrkesmässig, teknisk eller finansiell kapacitet. Ett företag kan också bli uteslutet om det inte har lämnat in de intyg som krävs.
  - Överenskommelser för att snedvrیدا konkurrensen.

I de här fallen kan den upphandlande myndigheten utesluta företaget. Medlemslandet kan också kräva en uteslutning.

Om det inte finns något domstolsbeslut kan det utesluta företaget bevisa sin tillförlitlighet genom att lämna in bevis på åtgärder som vidtagits för att avhjälpa problemet eller reparera skadan.

- **Ändringar av kontrakt** under löptiden utan ett nytt upphandlingsförfarande kan strida mot reglerna om offentlig upphandling. Reglerna har förtydligats och förenklats för att göra klart vad som gäller. För följande typer av ändringar behövs ingen ny upphandling:
  - Icke väsentliga ändringar som inte ändrar kontraktets karaktär eller ekonomiska jämvikt.
  - Ändringar av ett värde som inte överstiger direktivens tröskelvärden och är lägre än 10 procent av värdet på det ursprungliga kontraktet för varor och tjänster och 15 procent för byggentreprenader.
  - Ändringar som är specificerade i kontraktet, oavsett värde.
  - Ändringar som beror på oförutsedda omständigheter eller byggarbeten, varor eller tjänster som blivit nödvändiga, men som av tekniska skäl som krav på utbytbarhet eller kompatibilitet eller kostnad bara kan tillhandahållas av det företag som har det gällande kontraktet. I båda fallen får prisökningen inte vara högre än 50 procent av värdet på det ursprungliga kontraktet.

- Man har infört större **öppenhet** i samband med ”styrningen” av offentlig upphandling:
  - Medlemsländerna har en övervakningsskyldighet och ska därför utarbeta vissa rapporter. De ska
    - anmäla brott mot reglerna om offentlig upphandling till de nationella revisionsmyndigheterna eller andra behöriga nationella myndigheter (t.ex. domstolar och parlament) och publicera resultatet av sin tillsyn
    - överlämna en rapport till kommissionen vart tredje år om de vanligaste orsakerna till inkorrekt tillämpning eller rättsosäkerhet, t.ex. eventuella problem med att tillämpa reglerna, med små och medelstora företags deltagande och med att förebygga, upptäcka och följa upp fall av bedrägeri, korruption, intressekonflikter och andra allvarliga oegentligheter
    - se till att de upphandlande myndigheterna sparar kopior av ingångna kontrakt för varor och tjänster som överstiger 1 miljon euro och kontrakt för byggentreprenad som överstiger 10 miljoner euro; kopiorna ska sparas under hela löptiden och vara offentliga om det inte finns några nationella bestämmelser om tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter som hindrar detta.
  - Den upphandlande myndigheten måste skriva en rapport om varje upphandlingsförfarande. Rapporten ska
    - förklara de viktigaste besluten i förfarandet
    - redogöra för eventuella intressekonflikter och de åtgärder som vidtagits

- överlämnas till kommissionen och nationella myndigheter på begäran.